

Sygn. akt V AGa 57/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 stycznia 2022 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach V Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Barbara Konińska
Protokolant:	Barbara Franielczyk

po rozpoznaniu w dniu 17 stycznia 2022 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa T. M.

przeciwko M., P.(...)Spółce partnerskiej
w likwidacji w Z.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach

z dnia 8 grudnia 2020 r., sygn. akt X GC 428/19

oddala apelację.

	SSA Barbara Konińska	
--	----------------------	--

UZASADNIENIE

Powód T. M. wniósł o zasądzenie od pozwanej M., P. (...) spółki partnerskiej w likwidacji z siedzibą w Z. kwoty 88.000 zł przysługującej mu zgodnie z umową spółki z ceny sprzedaży nieruchomości położonej w G. przy ul. (...) zbytej w toku postępowania likwidacyjnego wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 29 maja 2019r. i kosztami postępowania.

W odpowiedzi na pozew pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości jako przedwczesnego wobec braku zakończenia likwidacji spółki oraz o zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów postępowania.

Wyrokiem z dnia 8 grudnia 2020r., sygn. X GC 428/19 Sąd Okręgowy w Gliwicach oddalił powództwo.

Sąd Okręgowy ustalił następujące istotne fakty:

W dniu 7 marca 2001r. powód oraz W. P. zwarli umowę spółki partnerskiej.

W dniu 24 czerwca 2009r. powód, W. P., R. W. oraz E. G. zmienili umowę spółki partnerskiej z dnia 7 marca 2001r. w związku

z przystąpieniem do spółki kolejnego partnera E. G.. Zgodnie z dodanym wówczas § 4 ust. 6 lit. c) umowy, udział partnerów w zyskach Spółki ze sprzedaży niżej wymienionych nieruchomości, a to : (...) c) stanowiącego odrębny przedmiot własności lokalu nr (...), mieszczącego się w budynku położonym w G. przy ul. (...) na działce gruntu nr (...), (...), wraz z udziałem 50/1000 części w częściach wspólnych budynku oraz prawa użytkowania wieczystego gruntu, dla którego w Sądzie Rejonowym w(...)VIII Wydziale Ksiąg Wieczystych prowadzona jest księga wieczysta nr (...), wynosi: Panowie T. M. i W. P. - po 40%, Pan R. W. - 20%. Zgodnie ze zmienionym § 12 ust. 3 umowy spółki, likwidacja będzie polegała na ściągnięciu należności Spółki, zaspokojeniu wierzycieli i spieniężeniu pozostałego majątku Spółki. Kwota uzyskana po przeprowadzeniu likwidacji zostanie wypłacona partnerom lub ich spadkobiercom w wysokości proporcjonalnej do wartości udziałów partnerów w zyskach i stratach, według zasad określonych w § 4 ustępy 4 i 6.

Na skutek wypowiedzenia umowy spółki M.,P. (...) spółki partnerskiej przez trzech z czterech jej partnerów, tj. W. P., R. W. i E. G. z dniem 31 grudnia 2015r. od dnia 1 stycznia 2016r. Spółka postawiona została w stan likwidacji.

W dniu 22 grudnia 2017r. przed notariuszem W. M. działając jako likwidator M. P. (...) sp. p. w likwidacji powód zawarł umowę przedwstępną sprzedaży nieruchomości przy ul. (...)

w G.. W dniu 9 stycznia 2018 r. na mocy umowy sprzedaży zawartej przed notariuszem W. M. (Repertorium (...) nr(...)) z J. K.

i M. K. (Kupujący) powód działając jako likwidator spółki M. P. (...) Sp. p. w likwidacji dokonał zbycia stanowiącego odrębny przedmiot własności lokalu nr (...), mieszczącego się w budynku położonym w G. przy ul. (...) na działce gruntu nr(...),(...), wraz z udziałem 50/1000 części w częściach wspólnych budynku oraz prawa użytkowania wieczystego gruntu, dla którego w Sądzie Rejonowym w (...) VIII Wydziale Ksiąg Wieczystych prowadzona jest księga wieczysta KW nr (...), za cenę 270.600,00 zł zawierającą podatek VAT (220.000,00 zł bez VAT).

Powód w dniach 15 i 21 marca 2018r. dokonał wypłat kwot 8.000 zł i 80.000 zł. Powód w dniu 30 kwietnia 2018r. dokonał zwrotu wskazanych wyżej kwot przelewem dokonanym na rachunek likwidowanej spółki.

Postanowieniem Sądu Okręgowego w Gliwicach X Wydział Gospodarczy z dnia

8 stycznia 2019r., sygn. akt X Ga 357/17 powód został odwołany z funkcji likwidatora M., P. (...) sp.p. w likwidacji a w jego miejsce został powołany W. P..

W dniu 14 maja 2019r. powód wezwał likwidatora spółki W. P. do zapłaty kwoty 88.000 zł. Wezwanie doręczone w dniu 21 maja 2019r. pozostało bez odpowiedzi.

Likwidator W. P. w dniu 12 czerwca 2019r. w wiadomości e- mail wysłanej do byłych partnerów pozwanej spółki i do powoda wskazał, że na obecnym etapie postępowania likwidacyjnego nie ma przeszkód do dokonania częściowego podziału środków spółki. Na rachunku spółki na dzień dzisiejszy znajdują się środki finansowe w łącznej kwocie 333.413,77 zł, które wystarczą zarówno na dokonanie wypłaty zgodnie z żądaniem T. M., jak i na dalsze prawidłowe postępowanie likwidacyjne

i zaproponował podjęcie stosownej uchwały w tym przedmiocie.

Sąd Rejonowy w Gliwicach IX Wydział Karny postanowieniem z dnia 16 września 2019r. postanowił zwrócić pozwanej M., P., (...) Sp. p. w likwidacji w Z. dokumenty w postaci 16 segregatorów z dokumentacją oraz dokumentów z kart 142-174 zatrzymanych w dniu 25 października 2016r. w związku z toczącym się postępowaniem przygotowawczym.

Kolejne wezwanie z dnia 19 września 2019 r. zostało doręczone w dniu 23 września 2019 r., a wskazany w nim termin na zapłatę upłynął bezskutecznie.

Sąd Okręgowy nie dał wiary zeznaniom powoda w zakresie, w którym podawał on, że lokal położony w G. przy ul. (...) stanowił współwłasność osób fizycznych a nie był własnością pozwanej spółki, albowiem były one sprzeczne z materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie a w szczególności z treścią aktu notarialnego z dnia 9 stycznia 2018 r. i uznał jego zeznania w zakresie dotyczącym nieprawidłowości w prowadzonej likwidacji pozwanej spółki za niemające znaczenia dla rozpoznawanej sprawy.

Sąd Okręgowy uznał, iż zapis umowy spółki wskazuje jednoznacznie, że wypłacana partnerom jest dopiero kwota uzyskana po przeprowadzeniu likwidacji z uwzględnieniem udziału procentowego ceny uzyskanej ze sprzedaży lokalu wskazanego w umowie. Dodał, że zarzuty powoda co do sposobu przeprowadzania likwidacji oraz długości jej trwania są bez znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy bo przedmiotem roszczenia powoda nie jest odwołanie likwidatora, tylko żądanie zapłaty określonej kwoty. Stwierdził, że roszczenie powoda stałoby się wymagalne najwcześniej w momencie zakończenia likwidacji spółki w przypadku ewentualnego bezpodstawnego uchylania się przez likwidatora do dokonania podziału majątku spółki. Sąd I Instancji uznał na mocy art. 82 § 2 k.s.h. w zw. z art. 89 k.s.h. powództwo za przedwczesne i z tej przyczyny wobec braku zakończenia likwidacji pozwanej.

W apelacji od tego rozstrzygnięcia powód zaskarżając je w całości wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez uwzględnienie powództwa w całości oraz o zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Gliwicach do ponownego rozpoznania przy uwzględnieniu kosztów postępowania w II instancji. Powód zarzucił naruszenie art. 231 k.p.c., art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 232 k.p.c. i art. 6 k.c. oraz art. 77 § 1 k.s.h. w zw. z art. 82 § 1 i 2 k.s.h. w zw. z art. 89 k.s.h.

W odpowiedzi na apelację pozwana wniosła o jej oddalenie i zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów postępowania.

Sąd Apelacyjny ustalił i zważył, co następuje:

Apelacja jako niezasadna podlegała oddaleniu. Sąd Okręgowy prawidłowo ustalił fakty istotne dla rozstrzygnięcia sprawy a wydane przez niego rozstrzygnięcie odpowiada prawu. Ustalenia dokonane przez Sąd I instancji, Sąd Apelacyjny podziela w całości i uznaje za własne, co czyni zbędnym ich ponowne przytaczanie.

Wbrew zarzutom skarżącego Sąd Okręgowy nie naruszył żadnego z przepisów prawa procesowego wskazanego w apelacji. W szczególności prawidłowo Sąd Okręgowy ustalił, iż zgodnie z treścią umowy spółki (§ 12 ust.3 zd. 2) wypłaty należności na rzecz wspólników mają być dokonane po wykonaniu wszystkich czynności likwidacyjnych o czym świadczą słowa określające wymagalność wypłat na czas „po przeprowadzeniu likwidacji”. Dopiero wówczas zgodnie § 12 ust.3 zd. 2 umowy spółki kwota uzyskana po przeprowadzeniu likwidacji ma zostać (zostanie) wypłacona partnerom lub ich spadkobiercom w wysokości proporcjonalnej do wartości udziałów partnerów w zyskach i stratach, według zasad określonych w § 4 ustępy 4 i 6. Prawidłowo Sąd I Instancji ustalił także wbrew zarzutom skarżącego, że wszystkie czynności likwidacyjne poprzedzające podział pozostałego majątku spółki na rzecz wspólników nie zostały dokonane i postępowanie likwidacyjne nadal jest

w toku. Jak ustalił bowiem Sąd Apelacyjny w wyniku przeprowadzonej rozprawy apelacyjnej, nie został jeszcze sporządzony bilans końcowy. Sporządzenie bilansu końcowego uzależnione jest od wyniku niniejszej sprawy wytoczonej przez powoda. Powód w niniejszym postępowaniu dochodził bowiem nie tylko zasądzenia kwoty 88.000 zł z ceny sprzedaży nieruchomości, lecz także należności ubocznych w postaci ustawowych odsetek za opóźnienie od dnia 29 maja 2019r. i kosztów postępowania. Tym samym w razie uwzględnienia powództwa powodowi mogłyby przysługiwać powyższe należności co niewątpliwie miałyby wpływ na stan bilansu końcowego i uniemożliwia jego sporządzenie. Nie ulega bowiem wątpliwości, iż obowiązek wypłaty jakichkolwiek kosztów sądowych i odsetek na rzecz powoda pomniejszałaby kwotę do podziału dla pozostałych wspólników. Błędnie zaś skarżący zarzuca, iż Sąd

Okręgowy popadł w sprzeczność wskazując, iż do wypłaty poszczególnych kwot wspólnikom koniecznym jest złożenie wniosku o wykreślenie spółki

z rejestru, co w żadnym razie nie wynika z treści ani ustnych motywów ani pisemnego uzasadnienia zaskarżonego wyroku. Nie ulega zaś wątpliwości, iż zgłoszenie zakończenia likwidacji i złożenie wniosku o wykreślenie spółki z rejestru poprzedzać powinno sporządzenie bilansu końcowego (art. 81 § 1 k.s.h. w zw. z art. 89 k.s.h. i następne k.s.h.). Dopiero zakończenie likwidacji w ścisłym znaczeniu i sporządzenie bilansu zamknięcia likwidacji (bilans końcowy) kształtuje wielkość udziałów kapitałowych. Tym samym do końca likwidacji sensu stricto przez cały czas kształtować się może wysokość kwoty likwidacyjnej i udziały w niej przypadające wspólnikom (zob. R. Potrzeszcz,

T. Siemiątkowski [w:] J. P. Naworski, K. Strzelczyk, R. Potrzeszcz, T. Siemiątkowski, Kodeks spółek handlowych. Komentarz. Tytuł I. Przepisy ogólne. Tytuł II. Spółki osobowe, Warszawa 2011, art. 82).

Wbrew zarzutom skarżącego Sąd Okręgowy prawidłowo ocenił zeznania powoda zgodnie z regułami językowymi i biorąc pod uwagę ich brzmienie. Jak zaś wynika

z protokołu rozprawy z dnia 7 grudnia 2020r. powód zeznał „Wysoki Sądzie w niniejszej sprawie dochodzę środków pieniężnych, kwoty 88.000 zł, która stanowi udział w sprzedaży nieruchomości, która nie była jako tako majątkiem spółki w likwidacji, tylko stanowiła współwłasność trzech osób, to jest pana W., pana P. i moją” /00:07:04-00:08:00/ i w tej części zeznaniom powoda nie dał wiary jako sprzecznym z pozostałym materiałem dowodowym. Zeznania powoda w tym zakresie sprzeczne były zarówno z treścią umowy sprzedaży z dnia 9 stycznia 2018r. Rep. (...)(...) zawartej przed notariuszem W. M. ale i pozostałą częścią zeznań samego powoda, który wskazywał dalej, że ten wpis w księgach wieczystych wynikał jedynie z implikacji rachunkowo-księgowych i lokal kupowany był przez niego na rzecz spółki /00:10:18-00:11:43/.

Sąd Okręgowy nie dokonał także zarzucanej mu przez skarżącego wybiórczej oceny dowodów ustalił bowiem prawidłowo, iż z § 4 ust.6 umowy spółki wynikają udziały poszczególnych partnerów w zyskach spółki ze sprzedaży nieruchomości. Nie mógł też Sąd Okręgowy na podstawie brzmienia tego postanowienia umowy ustalić terminu wypłaty środków, skoro powyższe postanowienie umowy nie odnosiło się w żadnej mierze do terminu wypłaty zysków ze sprzedaży nieruchomości a jedynie do udziałów

w tychże zyskach, co wprost wynika z treści tegoż postanowienia umowy spółki.

Nie dopuścił się także Sąd Okręgowy zarzucanej mu wybiórczej oceny materiału dowodowego pomijając, jak twierdzi skarżący okoliczność, iż w wiadomości e-mail z dnia 12 czerwca 2019r. likwidator spółki stwierdził, iż nie ma przeszkód do dokonania częściowego podziału środków spółki. Z treści tej wiadomości wynika, jak ustalili to Sąd Apelacyjny, że likwidator zaproponował podjęcie uchwały w trybie art. 77 § 2 k.s.h. umożliwiającej mu wypłatę środków na rzecz powoda, zaproponował jej treść i wskazał, że uchwała powinna być podjęta jednogłośnie, dodał że „wydaje się, że na obecnym etapie postępowania likwidacyjnego, nie ma przeszkód do dokonania częściowego podziału środków spółki” oraz że „wypłata zostanie dokonana niezwłocznie po otrzymaniu ostatniego głosu za uchwałą”

/e-mail z dnia 12 czerwca 2019r. – k. 79 akt/. Tym samym to nie Sąd Okręgowy dokonał wybiórczej oceny materiału dowodowego, lecz skarżący dokonał wybiórczej oceny wiadomości e-mail likwidatora spółki, wrywając z całego kontekstu jej fragment.

Sąd Okręgowy ferując zaskarżony wyrok nie naruszył także zarzucanych mu przepisów prawa materialnego to jest art. 77 § 1 k.s.h. w zw. z art. 82 § 1 i 2 k.s.h. w zw.

z art. 89 k.s.h. Sąd Okręgowy nie stwierdził bowiem, że dokonanie częściowego podziału majątku spółki w świetle tych przepisów jest dopuszczalne wyłącznie dopiero po zakończeniu likwidacji a jedynie, że tego wymaga umowa spółki, którą zawarli wszyscy jej wspólnicy, co wynika z analizy całego uzasadnienia wyroku tego Sądu, a nie jednego jego zdania.

Zważyć przy tym należy, iż w ocenie Sądu Apelacyjnego wcześniejsza wypłata środków uzyskanych ze sprzedaży nieruchomości była możliwa jeszcze przed sporządzeniem bilansu w sytuacji pojęcia jednogłośnie uchwały w tym zakresie przez wspólników oraz osoby mające interes prawny, które spowodowały ustanowienie likwidatora. Zgodnie

bowiem z treścią art. 77 § 2 zd. 2 ks.h. w zw. z art. 89 k.s.h. likwidatorzy ustanowieni przez sąd powinni stosować się do jednomyślnych uchwał powziętych przez wspólników oraz przez osoby mające interes prawny, które spowodowały ich ustanowienie. Ustawa Kodeks spółek handlowych nie wskazuje, kiedy takowa uchwała winna być podejmowana.

Wskazówkę

w tym względzie stanowi jednakże art. 43 k.s.h. stosowany odpowiednio w stosunkach pomiędzy wspólnikami i osobami mającymi interes prawny, które spowodowały ustanowienie likwidatora. Zgodnie z treścią tego przepisu w sprawach przekraczających zakres zwykłych czynności spółki wymagana jest zgoda wszystkich wspólników, w tym także wspólników wyłączonych od prowadzenia spraw spółki. Skoro zaś według informacji z wiadomości

e-mail z dnia 12 czerwca 2019r. na rachunku spółki była kwota 333.413,77 zł wypłata środków ze sprzedaży nieruchomości obejmująca sumy 88.000 zł, 88.000 zł i 44.000 zł stanowiące łącznie większość tej kwoty, taką czynnością niewątpliwie była. W efekcie do wcześniejszej wypłaty tej sumy przed zakończeniem czynności likwidacyjnych wymagana była zgoda udzielona w formie uchwały zarówno przez jedyne go wspólnika pozostającego w spółce, czyli powoda jak i wszystkich zainteresowanych osób, które spowodowały ustanowienie likwidatora przez Sąd (zob. A. Kidyba [w:] M. Dumkiewicz, A. Kidyba, Komentarz aktualizowany do art. 1-300 ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych, LEX/el. 2021, art. 77). Jak zaś ustalił Sąd Apelacyjny na rozprawie w dniu 17 stycznia 2022r. powód odmówił podjęcia tejże uchwały uniemożliwiając tym samym wcześniejszą wypłatę środków pochodzących ze sprzedaży nieruchomości przed terminem wypłaty określonym umową spółki, to jest przed zakończeniem czynności likwidacyjnych.

Z tych wszystkich przyczyn apelacja nie mogła odnieść oczekiwanego przez skarżącego skutku i została oddalona o czym Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 15 zzs¹ ust.1 pkt.4 ustawy z dnia 2 marca 2020r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (t.j. Dz.U. z 2020r., poz. 1842 ze zm.).

SSA Barbara Konińska